

AREMARK
KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg: Viltnevd
Møtested: Kommunestyresal, Rådhuset
Dato: 07.06.2017
Tidspunkt: 18:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 69199600.
Møtesekretær innkaller vararepresentanter.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Nils Erik Aanonsen
leder

Ann Kristin Halvorsrud
sekretær

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Unntatt offentlighet
PS 3/17	Godkjenning av innkalling	
PS 4/17	Godkjenning av saksliste	
PS 5/17	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
PS 6/17	Referatsaker	
RS 1/17	Møtereferat/notat Indre Østfold Skadefellingslag	
RS 2/17	Ny forskrift om forvaltning av bever - ikrafttredelse 15. mai 2017	
RS 3/17	Aldersbestemmelse av elg for elgjakta 2016	
PS 7/17	Fellingstillatelse for hjort i Aremark 1 og 2, samt Aspestrand	
PS 8/17	Fellingstillatelse for hjort i Vestfjella 2017	
PS 9/17	Fellingstillatelse for hjort i Holmegild - Lundsneset 2017	
PS 10/17	Felles kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i elgregion øst i Østfold	

PS 3/17 Godkjenning av innkalling

PS 4/17 Godkjenning av saksliste

PS 5/17 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

PS 6/17 Referatsaker

RS 1/17 Møtereferat/notat Indre Østfold Skadefellingslag

RS 2/17 Ny forskrift om forvaltning av bever - ikrafttredelse 15. mai 2017

RS 3/17 Aldersbestemmelse av elg for elgjakta 2016

AREMARK
KOMMUNE

Arkiv: K46
Arkivsaksnr: 2017/552-1
Saksbehandler: Ann Kristin Halvorsrud

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnemnd	7/17	07.06.2017

Fellingstillatelse for hjort i Aremark 1 og 2, samt Aspestrand

Saksopplysninger

Aremark øst 1 og 2, samt Aspestrand ble i sak 11/16 godkjent som hjortevald. Valdet består av 101 eiendommer og er oppgitt å være på til sammen 121 806 daa

I kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune står følgende vedrørende hjort:

2.3.2 Avskytning av hjort

Det er et mål å få en jevn fordeling i kjønns- og alderssammensetningen i hjortebestanden. Slaktevekt skal brukes som en parameter for å kunne si noe om sunnhetsgraden på dyrene. Prosentandelen felte voksne hanndyr bør ikke overstige 20% og prosentandelen hanndyr av felte dyr bør ikke overstige 50%.

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).»

Hjorteviltforskriften er endret etter at de kommunale målsetningene ble vedtatt slik at fellingstillatelsen til valdet gis etter § 18.

I forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Aremark kommune, Østfold vedtatt den 11.02.2016 er minstearealet for hjort fastsatt til 20 000 daa.

I henhold til hjorteviltforskriftens § 18 skal kommunen årlig tildele alders- og kjønnsespesifikke fellingstillatelser til alle godkjente vald som ikke har en godkjent bestandsplan.

I henhold til § 7 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg og rådyr med inntil 50 %. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

Vurdering

Hjort er en forholdsvis ny art i kommunen og det er en relativ liten bestand, men den er i vekst og utgjør en skade for lokale næringsutøvere. Det finnes i dag tilhold av hjort på flere områder i kommunen, men den er noe ujevnt fordelt. Aremark øst 1 og 2, samt Aspestrand er det valdet i kommunen som det er registrert flest dyr. Det er vedtatt å åpne for et forsiktig uttak gjennom å fastslå et minsteareal på 20 000 daa, men det er mulighet til å benytte § 7 i hjorteviltforskriften.

Det er ikke vedtatt noen fordeling av de ulike kjønns- og alderskategoriene som grunnlag for tildeling av fellingstillatelse. Men, ut fra at bestanden ennå er relativt liten, mener en det er riktig i år å tildel kun kalv og spissbukk (bukk med ugreina gevir).

Selv om området har mest hjort i kommunen, mener en det er riktig å benytte 50 %-regelen i hjorteviltforskriftens § 7 å sette arealgrunnlaget til 24 361,2 daa. Det gis dermed en fellingstillatelse på 3 kalver og 2 spissbukker til Aremark 1 og 2, samt Aspestrand som i 2016.

Rådmannens innstilling

1. Aremark øst 1 og 2, samt Aspestrand gis med hjemmel i forskrift om forvaltning av hjortevilt av 12.01.2016 §18 fellingstillatelse på 3 kalver og 2 spissbukk (bukk med ugreina gevir).
2. Aremark viltnemnd fraviker minstearealet pr. hjort til 24 361,2 daa med hjemmel i § 7 i forskrift om forvaltning av hjortevilt

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnemd	8/17	07.06.2017

Fellingstillatelse for hjort i Vestfjella 2017

Saksopplysninger

Vestfjella ble i sak 10/16 godkjent som hjortevald. Valdet er oppgitt å være på 60 500 daa.

I kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune står følgende vedrørende hjort:

2.3.2 Avskytning av hjort

Det er et mål å få en jevn fordeling i kjønns- og alderssammensetningen i hjortebestanden. Slaktevekt skal brukes som en parameter for å kunne si noe om sunnhetsgraden på dyrene. Prosentandelen felte voksne hanndyr bør ikke overstige 20% og prosentandelen hanndyr av felte dyr bør ikke overstige 50%.

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).»

Hjorteviltforskriften er endret etter at de kommunale målsetningene ble vedtatt slik at fellingstillatelsen til valdet gis etter § 18.

I forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Aremark kommune, Østfold vedtatt den 11.02.2016 er minstearealet for hjort fastsatt til 20 000 daa.

I henhold til hjorteviltforskriftens § 18 skal kommunen årlig tildele alders- og kjønnsespesifikke fellingstillatelser til alle godkjente vald som ikke har en godkjent bestandsplan.

I henhold til § 7 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg og rådyr med inntil 50 %. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i

viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

Vurdering

Hjort er en forholdsvis ny art i kommunen og det er en relativ liten bestand, men den er i vekst og utgjør en skade for lokale næringsutøvere. Det finnes i dag tilhold av hjort på flere områder i kommunen, men den er noe ujevnt fordelt. Vestfjella er det valdet i kommunen som det er registrert færrest dyr. Det er vedtatt å åpne for et forsiktig uttak gjennom å fastslå et minsteareal på 20 000 daa, men det er mulighet til å benytte § 7 i hjorteviltforskriften.

Det er ikke vedtatt noen fordeling av de ulike kjønns- og alderskategoriene som grunnlag for tildeling av fellingstillatelse. Men, ut fra at bestanden ennå er relativt liten, mener en det er riktig i år å tildel kun kalv og spissbukk (buk med ugreina gevir).

Området har minst hjort i kommunen og en mener det er riktig å benytte 50 %-regelen i hjorteviltforskriftens § 7 å sette arealgrunnlaget til 30 000 daa. Det gis dermed en fellingstillatelse på 2 kalver til Vestfjella som i 2016.

Rådmannens innstilling

1. Vestfjella gis med hjemmel i forskrift om forvaltning av hjortevilt av 12.01.2016 §18 fellingstillatelse på 2 kalver.

2. Aremark viltnemnd fraviker minstearealet pr. hjort til 30 000 daa med hjemmel i § 7 i forskrift om forvaltning av hjortevilt

AREMARK
KOMMUNE

Arkiv: K46
Arkivsaksnr: 2017/552-3
Saksbehandler: Ann Kristin Halvorsrud

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnevd	9/17	07.06.2017

Fellingstillatelse for hjort i Holmegild - Lundsneset 2017

Saksopplysninger

Holmegild - Lundsneset ble i sak 9/16 godkjent som hjortevald. Valdet er oppgitt å være på 29 500 daa.

I kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune står følgende vedrørende hjort:

2.3.2 Avskytning av hjort

Det er et mål å få en jevn fordeling i kjønns- og alderssammensetningen i hjortebestanden.

Slaktevekt skal brukes som en parameter for å kunne si noe om sunnhetsgraden på dyrene.

Prosentandelen felte voksne hanndyr bør ikke overstige 20% og prosentandelen hanndyr av felte dyr bør ikke overstige 50%.

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).»

Hjorteviltforskriften er endret etter at de kommunale målsetningene ble vedtatt slik at fellingstillatelsen til valdet gis etter § 18.

I forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Aremark kommune, Østfold vedtatt den 11.02.2016 er minstearealet for hjort fastsatt til 20 000 daa.

I henhold til hjorteviltforskriftens § 18 skal kommunen årlig tildele alders- og kjønnsspesifikke fellingstillatelser til alle godkjente vald som ikke har en godkjent bestandsplan.

I henhold til § 7 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg og rådyr med inntil 50 %. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

Vurdering

Hjort er en forholdsvis ny art i kommunen og det er en relativ liten bestand, men den er i vekst og utgjør en skade for lokale næringsutøvere. Det finnes i dag tilhold av hjort på flere områder i kommunen, men den er noe ujevnt fordelt. Holmegild - Lundsneset er det valdet i kommunen som har en stasjonær hjortebestand gjennom hele året. Det er vedtatt å åpne for et forsiktig uttak gjennom å fastslå et minsteareal på 20 000 daa, men det er mulighet til å benytte § 7 i hjorteviltforskriften.

Det er ikke vedtatt noen fordeling av de ulike kjønns- og alderskategoriene som grunnlag for tildeling av fellingstillatelse. Men, ut fra at bestanden ennå er relativt liten, mener en det er riktig i år å tildel kun kalv og spissbukk (bukk med ugreina gevir).

Ut fra minstearealet gis det fellingstillatelse på 1 kalv til Holmegild - Lundsneset som i 2016.

Rådmannens innstilling

Holmegild - Lundsneset gis med hjemmel i forskrift om forvaltning av hjortevilt av 12.01.2016 §18 fellingstillatelse på 1 kalv.

AREMARK
KOMMUNE

Arkiv: K46
Arkivsaksnr: 2017/597-1
Saksbehandler: Ann Kristin Halvorsrud

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnemnd	10/17	07.06.2017

Felles kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i elgregion øst i Østfold

Vedlegg

- 1 Forslag til ny kommunal målsetning for hjorteviltforvaltning
- 2 Vedtatt 17062015 Kommunal målsetning for forvaltning av hjortevilt i Aremark

Saksopplysninger

Elgregion øst er et samarbeidsforum vedrørende hjorteviltforvaltningen mellom alle kommunene øst for Glomma i Østfold.

De fleste kommunene i regionen skal revidere sine bestandsplaner for elg fra og med 2018 og dermed også sine kommunale målsetninger for hjorteviltforvaltningen. På sist møte i elgregionen fikk administrasjonen i kommunene i oppdrag å utarbeide forslag til felles kommunale målsetninger for elgforvaltningen i regionen. Forslaget som er sendt ut tar utgangspunkt i Rakkestad kommunes utgave og dermed kommer også noen av deres verdier av for eksempel slaktevekter fram i dokumentet. Tallverdiene må tilpasses den enkelte kommune. Skriften som er markert med rødt er endringer / tilføyelser til tidligere kommunal målsetning i Rakkestad.

Forslaget legges fram i kommunene for vurdering før de gjennomarbeides av arbeidsgruppa/sekretærene og sendes på høring til fylkesinstansene og øvrige høringsinstanser. Etter høringen behandles saken i regionen og i kommunene før bestandsplanene i kommunene skal utarbeides og vedtas.

Vurdering

Elgregionen har tidligere også samarbeidet om felles kommunale målsetninger som er grunnlaget for de som er eksisterende for Aremark kommune. Det har vært et sammenfallende mål og få opp en produktiv elgbestand med god kondisjon og høyne andelen «storokser». Elgbestanden varierer mellom kommunene og også innad i en kommune, så det må lokale tilpasninger i forhold til minsteareal og avskytning, men hovedlinjene i målsetning og virkemidlene kan likevel være like.

Når en sammenlikner den foreslåtte målsetningen opp mot Aremark kommune sin, er de overordnede måla like. Noen av parameterne vedrørende mål for elgforvaltningen er foreslått mer presiserte enn tidligere.

Avsnittet vedrørende «avskytning av elg» er endret til «virkemidler» der en har redigert og samlet alt vedrørende elg slik at det kommer inn i samme kapittel.

I forslaget er det satt at minimum 60 % av felte dyr skal være kalv og ungdyr. I nåværende bestandsplaner i Aremark er denne andelen satt til 70 %, noe en mener skal videreføres. Ettersom det også er mulighet for å kunne nedklassifisere okser under fire takker til ungdyr / 1 ½-åring er det viktig at andelen eldre okse ikke settes for høyt. Det kan være fort at det kan bli skutt en for stor andel eldre okser. En nedklassifisering av okser kan være positivt og kan medføre at en får ut de med dårlige egenskaper og som aldri vil kunne bli en «storokse».

Det er gitt noen føringer ovenfor valda i forbindelse med utarbeidelse av bestandsplanene.

Vektgrensene i forhold til gjennomsnittlig slaktevekter i forhold til tiltak som avtakende slaktevekter og i forhold til nedklassifisering av dyr må vurderes ut fra hver kommune.

Nytt er punktet 2.1.5.b som tar for seg *en større del av en «ubenyttet» kvote* som foreslås skal disponeres av planstyret i samråd med kommunen.

Frekvensen og antall prøveflater vedrørende beitetakseringer må vurderes nærmere.

Rådmannens innstilling

Aremark viltnemnd går i hovedsak inn for forslaget til felles kommunale målsetninger for elgforvaltningen i elgregion øst med de kommentarer / endringer som framkommer i saksframlegget.

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Rakkestad kommune

Den kommunale forvaltningen av hjortevilt bygger på naturmangfoldloven og viltlovens §1:

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

1. Overordnet kommunal målsetting:

Rakkestad kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen og som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæring, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for grunneiere, jaktinteresser og som en matressurs.

Jakt etter hjortevilt i Rakkestad skal foregå innen rammene av gjeldende lovverk og utøvelsen skal gjennomføres i henhold til viltlovens § 19. (*human jakt*)

Jakt og fangst skal utøves på slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser og slik at det ikke oppstår fare for mennesker eller husdyr eller skade på eiendom.

2. Mål og avskytning for hjorteviltet:

2.1 Elg

2.1.1 Mål for elgforvaltningen

- Rakkestad kommune ønsker en stabil elgbestand.
 - Forvaltningen og jakta skal utøves på en slik måte at:
- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke.
 - Synker slaktevekten for 1 ½ åringer med mer enn 10 %, over to år, i forhold til perioden 2002 -2010 må tiltak gjennomføres. Det vi at når gjennomsnittlig slaktevekt for 1 ½ åringer kommer under 137 kilo skal tiltak gjennomføres.
- Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 20 % av årlig kvistproduksjon for furu.
- Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 65 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS)
- Trafikkdrept elg skal ikke overstige 5 % av tildelt kvote i planperioden på 3 år.
- Tiltak som bidrar til at hjorteviltjakt også i fremtiden blir en attraktiv fritidsbeskjeftigelse.
- Dersom elgbestanden blir utsatt for ulvepredasjon skal forvaltningen legges opp på en slik måte at det alltid finnes en jaktbar bestand.
- At elgbestandens størrelse ikke blir en trussel for biologisk mangfold.
- **Elgstammen skal inneholde en viss mengde store okser – dvs okser med 10 tagger eller mer. Dette er et naturlig element i elgstammen, bidrar til en mer aktiv brunstperiode, gir en kvalitativt god elgstamme og gir en mer attraktiv jakt.**

2.1.2

Virkemidler for måloppnåelse.

- Hoveddelen av uttaket av dyr skal skje gjennom felling av ungdyr og kalv. Under ordinære forhold skal minimum 60 % av avskytningen skje som felling kalv og ungdyr.
- For å sikre at kvotene blir tilnærmet fylt og at jakten ikke går over for lang tid er det nødvendig at det felles en viss mengde kalver.

- Avskytingen må legges opp på en slik måte at stammen har en hunn og hanndyr bestand i forholdet 2:1 blant dyr eldre enn kalv.
- **For å sikre et tilstrekkelig stort antall store okser i stammen, skal antallet felte okser med mer enn 4 tagger ikke utgjøre mer enn 10 % av felte dyr. Stor okse kan ikke felles uten at den står på årets kvote.**
- Elgforvaltningen skal være bestandsplanforvaltet. Det vil si at tildelingen skal skje til bestandsområder og at det skal utarbeides treårige avskytingsplaner. Arealkravet til bestandsplanområder er i hht gjeldende lovverk 20 ganger minstearealet.
- Jaktfelt som ikke deltar i planområder får tildelt kvote etter § 21 i jaktloven dvs kalv, ku og okse. For å sikre høyt nok uttak av kalv og ungdyr vil kalvkvoten i disse tilfeller bli satt til 60 %.
- Gjennomføre tiltak for å redusere antall viltpåkjørslar i trafikken.
- Registreringer for å kartlegge elgstammens utvikling:
 - Jevnlige beitetakseringer – hvert andre år etter Faun metoden.
 - Veiing av samtlige skutte dyr
 - Føringsplaner av SETT ELG
 - Andre tiltak som kan bidra til innsikt i elgstammens utvikling.
- Det arbeides kontinuerlig for å øke kunnskap og innsikt i elgforvaltning. Dette gjelder for både grunneiere og jegere.
- Det er vesentlig at det innen bestandsplanområdet – jegere og grunneiere- etableres et tillitsforhold, felles forståelse og respekt for de til enhver tid gjeldende planer. Og at det etableres klare regler for avvik fra planene:

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, kan kommunen gå inn for å tildele dyr etter alder og kjønn, jfr. § 21 i forskrift om forvaltning av hjortevilt, slik at forutsetningen og intensjonene i planen blir oppfylt.

Ved vurdering av hva som er "vesentlige avvik", er følgende kriterier referert i Rundskriv februar 2012-forvaltning av storvilt:

- a) Dersom det på et gitt tidspunkt i planperioden, ikke er mulig å oppfylle kriteriene i planen, vil det regnes som et avvik. I nevnte rundskriv antydes at avvik i størrelsesorden over 10 % som vesentlige.
- b) Som hovedregel er det ikke anledning til å overføre en større del av en «ubenyttet» kvote fra ett år til et annet. Ubenyttet kvote kan disponeres av planstyret og eventuelt deles ut året etter – da etter samråd med kommunen.
- c) Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort. Overskridelse av kvoten ved planperiodens slutt anses som feilskyting og behandles i henhold til viltlovens § 48, dyra eller verdien av dem blir inndradd til fordel for kommunens viltfond.

Det regnes aldri som avvik dersom det skytes kalv i stedet for voksent dyr og 1 ½ åring. Og at 1 ½ åring skytes i stedet for eldre dyr, men det må da være samme kjønn som gitt i planen. Denne avskytingen av yngre dyr enn det planen tilsier påvirker ikke neste års kvote.

Storvald som ikke oppfylder kommunale målsetninger i uttaket, og som systematisk oppnår skjevt uttak mellom tildelte og felt dyr, for eksempel utnytter kalvekvotene for lite, vil få økte kalvekvoter ved den videretildelingen. Det tas løpende hensyn til tidligere års avskytinger. Alle felte dyr skal belastes tildelt kvote med mindre slaktet er kontrollert og vurdert som uegnet som mat. Denne vurderingen kan kun gjøres av veterinær eller av den som

kommunen måtte bestemme. Det er i slike tilfeller viktig å kunne framvise de nødvendige vitale organer (hjerte, lunger, lever, milt) ved forespørsel.

Storvaldene oppfordres til selv å disponere ett visst antall fellingstillatelser som skal brukes til dyr som storvaldet ønsker å premiere jaktfeltene for å ta ut. Eksempel på slike dyr kan være kalv under et visst antall kg.

- De jaktområder som har grense til nabokommuner holder kontakt med tilstøtende jaktområder i disse kommunene.
- At Rakkestad kommune er medlem av elgregion Øst Østfold og tilpasser seg de avtaler og forordninger som blir vedtatt der.
- **Dersom et tydelig flertall av planområdene i Østre elgregion Østfold ønsker å gjennomføre faglig forsvarlige tiltak for å bedre kvaliteten på elgstammen og gjennomføring er avhengig av at alle er med -gis kommunen rett til å pålegge mindretallet å tilpasse planene sine til dette tiltaket. Dette dersom det ikke forekommer spesielle forhold som skulle tilsi noe annet.**

2.2 Rådyr

2.2.1. Mål for rådyrforvaltningen

- Rakkestad kommune ønsker en stor rådyrbestand som bidrar til økonomisk avkastning for grunneierne, som er en matressurs og en viktig rekreasjonskilde for innenbygdsboende og tilreisende jegere.
- Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 5 % av tildelt kvote.

2.2.2 Virkemiddel for å oppnå målsetting.

- En avskyting med 40 % bukk, 40 % kalv og 20 % geit vil bidra til en god balanse i stammen.
- At det drives en aktiv bekjempelse av rev.
- Det gjennomføres tiltak for å redusere antall trafikkdrepte dyr.
- I kalde og snørike vintre etableres et system for støtteforing av rådyr som går over hele kommunen.
- At myndighetene bistås med kartlegging av gaupebestanden slik at gaupejakt blir gjennomført.
- At det i kommunen forefinnes en organisasjon som tar seg av gaupejakta i hht vedtatte kvoter
- At de i områder med silo og gresslått blir gjennomført tiltak for å hindre at rådyrkalver blir drept.
- At det etableres så mange bestandsplanområder som mulig og at det utarbeides gode forvaltningsplaner for disse områdene.

2.3 Hjort

2.3.1 Målsetting for forvaltningen av hjort

Rakkestad kommune har som mål at det skal bli en jaktbar stamme av hjort i kommunen.

2.3.2 Virkemiddel for å oppnå målsetting.

- At det ikke åpnes for jakt før det foreligger en bestand som tåler jakt.

- At det gjennomføres tiltak som bidrar til å redusere skader på gressballer og skog:
- Det etableres ordninger som bidrar til kartlegging av bestandens størrelse:
 - Tilleggs føring på SETT ELG
 - Andre observasjons metoder.

3. Minsteareal for elg, hjort og rådyr

I Rakkestad kommune er det ved forskrift vedtatt følgende minsteareal:

- 1500 daa pr. elg i de sentrale, sørlig og vestre delene av kommunen. I de øvrige delene av kommunen er det 1900 daa pr elg.
- 300 daa pr. rådyr

- I henhold til § 9 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg og rådyr med inntil 50 %. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

- Minsteareal ved eventuell hjortejakt vil bli vurdert på det tidspunkt det åpnes for jakt.

Pr. i dag er det ikke grunnlag for åpning av jakt på hjort.

**Kommunal målsetning
for
hjorteviltforvaltningen
i Aremark kommune.**

Vedtatt 17.06.2015

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark.

Den kommunale forvaltningen av hjortevilt bygger på naturmangfoldloven og viltlovens §1:

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

1. Overordnet kommunal målsetting:

Aremark kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen og som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæring, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.

2. Mål og avskyting for hjorteviltet:

2.1 Elg

2.1.1 Mål for elgforvaltningen

Aremark kommune ønsker en stabil elgbestand

- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke
- Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 35% av årlig kvistproduksjon på furu eller 35 % av siste års skuddproduksjon på ROS-artene
- Trafikkdrept elg skal ikke overstige 5% av tildelt kvote i planperioden
- Ku/okse forhold 2:1 i forhold til sett-elg
- Avskyting på 50/50 - % fordeling på begge kjønn i kalv/ungdyrklassen
- Øke andelen stor okse

Kalveførende kuer bør gis et sterkt vern og tas ut når det er nødvendig for å regulere bestanden.

Dersom elgbestanden utsettes for ulvepredasjon må uttaket av elg vurderes fortløpende i forhold til antall dyr, samt kjønn og alder. Dette betinger en robust målsetting med justeringsmuligheter og bestandsplaner med tilstrekkelige rammer og mulighet for valda til årlig tilpassing.

Hjorteviltregisteret skal brukes aktivt.

2.1.2 Avskyting av elg

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre) og voksen hanndyr (1 ½ år og eldre).

Uttak etter den modellen settes til:

62% kalv, 18 % voksne hunndyr 1 ½ år og 20 %voksne hanndyr 1 ½ år

Etter forskriften kan ikke kommunen kreve at bestandsplanen inneholder flere dyrekategorier enn de som er oppgitt i § 21 (kalv, voksne hunndyr 1 ½ år og eldre og voksne hanndyr 1 ½ år og eldre). Bestandsplanområdet fremmer andre modeller.

Ved bruk av følgende modell: Uttaket av kategorien kalv/ungdyr, samt kategoriene eldre ku (2 ½ år og eldre) og eldre okse (2 ½ år og eldre), anbefaler Aremark kommune et uttak i kalv/ungdyrkategorien med 50/50 - % lik fordeling på begge kjønn

Uttaket i bestandsplanområdet utføres i henhold til den kommunale målsetningen.

2.1.3 Elgforvaltning i ulverevir

- Kommunen sammen med andre har ansvar for å forvalte elgen innenfor ulverevirene.
- Kommunen ønsker en høstbar elgstamme innenfor hele kommunen.
- Valdene bør legge opp en strategi for å forvalte elgen i et ulverevir

I forvaltningsområder med ulverevir legges dette som grunnlag for avskytingen innen valdet:

- Kartlegge der sommerpredasjonen av elg forekommer gjennom observasjon av ulvemøkk på skogsbilveiene
- Observasjon av kalveandel pr. ku
- Innenfor ulverevir der elgpredasjonen er høy, frarådes uttak av eldre ku
- Øke uttaket av andelen kalv

2.2 Rådyr

2.2.1. Mål for rådyrforvaltningen

Aremark kommune ønsker å øke bestanden av rådyr noe.

Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 5% av tildelt kvote i planperioden.

Hjorteviltregisteret skal brukes aktivt.

2.2.2 Avskyting av rådyr

Det bør tilstrebes et uttak på ca. 50 % kalver, 30 % eldre bukk og 20 % eldre geit.

2.3 Hjort

2.3.1 Mål for hjorteforvaltningen

Hjorteforvaltningen skal legge til rette for en sunn og stabil hjortebestand på et bærekraftig nivå, det vil si et bestandsnivå som fører til en jevnest mulig størrelse på hjorteviltstammen uten av beitetrykket overstiger grensen for framtidig skogproduksjon eller at naturgrunnlaget påføres nevneverdig skader. Målet for størrelsen på hjortebestanden skal relateres til «Sett-hjort pr. dagsverk». Innføring av Sett hjort skjema. Der er vanskelig å sette bestemte parametere for hjorten, da det ikke er data registrert i Østfold. Det er uansett et mål at størrelsen på hjortestammen ikke skal øke kraftig sett i forhold til dagens bestandsstørrelse.

Forvaltningen skal ta hensyn til den skade hjorten kan gjøre på innmark, på tømmerproduksjon og i trafikken. Ved tildeling av hjortekvoter skal det legges opp til større uttak i problemområder enn i andre deler i kommunen. Bestanden skal ikke være større enn at beiteskadene kan aksepteres av jord- og skogbruket.

2.3.2 Avskytning av hjort

Det er et mål å få en jevn fordeling i kjønns- og alderssammensetningen i hjortebestanden. Slaktevekt skal brukes som en parameter for å kunne si noe om sunnhetsgraden på dyrene. Prosentandelen felte voksne hanndyr bør ikke overstige 20% og prosentandelen hanndyr av felte dyr bør ikke overstige 50%.

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).

3. Minsteareal for elg, hjort og rådyr

I Aremark kommune er det ved forskrift av april 2003 vedtatt følgende minsteareal:

- 2000 daa pr. elg
- 500 daa pr. rådyr
- Minstearealet for hjort vil bli fastsatt i forbindelse med åpning for jakt på arten

I henhold til § 9 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg, hjort og rådyr med inntil 50%. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

På grunn av ulvens predasjon på hjorteviltet er det stor usikkerhet med hensyn på fellingskvotenes størrelse. Dette medfører at kvotene må kunne justeres i bestandsplanperioden.

4. Krav til bestandsplanområdet

Et bestandsplanområde skal være sammenhengende og ha en avgrensning og form slik at en vesentlig del av elgbestanden til enhver tid befinner seg innenfor området. Dersom bestandsplanområdene er små vil utviklingen i for stor grad være avhengig av hva som skjer i naboområdene, og det er en risiko for at ingen føler tilstrekkelig ansvar for utviklingen. Etter forskriften skal et bestandsplanområde være på minst 20 ganger minstearealet.

En god hjorteviltforvaltning forutsetter et godt samarbeid og minst et kontaktmøte mellom bestandsplanområdene i året før 1.juli. Kommunen innkaller til dette møtet.

Etter forskriftens § 23 kan kommunen tillate kvotefri jakt på rådyr i vald eller bestandsplanområde med et tellende areal som er større enn 20 ganger minstearealet, eller minst 10 000 dekar. Kommunen vil i henhold til forskriften kreve avskytningsplan.

5. Sikkerhet ved jakt.

Kommunen ønsker at all jakt skal utøves på en sikker måte og slik at risikoen for uhell er så liten som mulig.

I henhold til forskrift om hjorteviltforvaltning §12 skal det være en valdansvarlig representant som er ansvarlig for å holde løpende kontakt med kommune og nabolag. Etter § 26 a i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst skal hvert jaktlag utpeke en ansvarlig jaktleder. Den enkelte jeger har likevel det fulle ansvar for egen jaktutøvelse og jaktlederen har ikke noe formelt ansvar for eventuelle uhell.

Alle bestandsplanområder skal ha utarbeidet egne forpliktende retningslinjer / bestemmelser vedrørende utøvelse av jakt og overtredelse av bestandsplanen med beskrevne reaksjonsformer. Hver jeger skal før jakta starter ha skrevet under på avtale med laget om dette.

6. Viltpåkjørsler

Bestandene av elg, hjort og rådyr bør holdes på et nivå som gir et begrenset antall viltpåkjørsler.

Forebyggende arbeid med rydding av frisisiktsoner langs veiene skal prioriteres ved samarbeid med Statens vegvesen og grunneierne.

Hjorteviltregisteret skal benyttes aktivt.

7. Skader på skog og innmark

Skader skal holdes på et akseptabelt nivå som ikke gir vesentlig økonomisk skade. Overbeite må reguleres i forhold til bestandsnivå og uttak i bestandsplanområdet.

8. Biologisk mangfold og beitegrunnlag.

Bestandene av hjortevilt bør holdes på et nivå som ikke medfører en vesentlig trussel mot det biologiske mangfoldet.

Det gjennomføres beiteregistreringer i samarbeid med Elgregion øst hvert 3/5 år. Resultatene fra beiteundersøkelsen skal ligge til grunn for uttaket.

Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % (jf. veileder i elgbeitetakseringen)

9. Interkommunalt samarbeid.

Kommunen vil arbeide for videreføring av Elgregion øst som et samarbeidsforum for en felles hjorteviltforvaltning. Aremark kommune og rettighetshaverne skal ha et tett og forpliktende samarbeid med myndigheter og rettighetshaverne i nabokommunene.

10. Presisering av begrepet ”vesentlig avvik” fra bestandsplan

En vellykket hjorteviltforvaltning er avhengig av at forvaltningsvedtakene er forutsigbare, og at regelverket er utformet slik at rettighetshaverne vet hva de må forholde seg til.

§ 19, 3.ledd i Forskrift om forvaltning av hjortevilt lyder:

”Kommunen kan vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse ved vesentlig uforutsette endringer i bestanden i området eller ved vesentlige avvik fra

godkjent bestandsplan, herunder avvik i forhold til årlig planlagt avskyting i antall, kjønn eller alder.”

Kommunen vil presisere følgende i forhold til § 19:

- Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes yngre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting.
- Bestandsplanområdet kan årlig, og etter egen vurdering, overskride vedtatt plan for årlig avskyting med inntil 10 % av antallet i vedtatt plan for årlig avskyting. Avviket rettes i løpet av planperioden.
- Planområdet kan overføre 10 % kvote til senere år i perioden. Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort.
- Det skal ansees som vesentlig avvik i et planområde dersom det et år skytes mer enn 10 % ut over antall tildelte eldre kuer og eldre okser i planen for årlig avskyting.
- Kommunen kan nedklassifisere eldre dyr når det er tydelig mindreverdig i forhold til gjennomsnittsvekten til aldersklassen. Eldre dyr under 140 kg og ungdyr under 80 kg nedklassifiseres og kalv under 40 kg regnes som fallvilt.

11. Næring og rekreasjon.

Hjorteviltbestanden skal innenfor rammene av målene for bærekraftig forvaltning gi en høy og mest mulig stabil avkastning som grunnlag for verdiskapning i landbruksnæringen.

Dagens gode tilgang til jakt på hjortevilt er et verdifullt aktivum for bygdesamfunnet som må videreføres.

12. Forutsetninger for oppnåelse av målsetting innen hjorteviltforvaltningen:

Kommunen gir romslige kvoter for å kunne gi muligheter for tilpasninger. Dette medfører at bestandsplanområdene tar ansvar for avskytingen i forhold til bestandsmålene.

Kommune og rettighetshavere skal til enhver tid tilstreber å inneha så stor kunnskap om elgbestanden som mulig. Dette gjelder både størrelse på bestanden, alders- og kjønnssammensetning og slaktevektutvikling. For å få til dette kreves:

- a. Nøyaktig og riktig føring av SETT-ELG og SETT-HJORT.
- b. Veiing av alle skutte dyr
- c. Alle jegere lærer seg riktig aldersbestemmelse av skutte dyr
- d. At det med jevne mellomrom gjennomføres beiteundersøkelser
- e. At det gjennomføres kontrollordninger for skutte dyr
- f. At det ved behov iverksettes andre tiltak for å kartlegge elgstammens størrelse og tilvekst.